

# Matuszewski, Adam

---

"Lekarze czasów wojny. Medycyna polska w pierwszych latach II Rzeczypospolitej i w okresie II wojny światowej", pod red. Bożeny Płonki-Syroki, Wrocław 2000 :  
[recenzja]

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 47/3, 140-141

---

2002

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



leśnej w oparciu zarówno o rodzime, jak i zagraniczne osiągnięcia naukowe. Z kolei Kazimierz Uszyński i Piotr W. Górski w swoich referatach *Współpraca Anny Jabłonowskiej z księdzem Krzysztofem Klukiem* i *Współpraca Krzysztofa Kluka z Anną Jabłonowską – miscellanea farmaceutyczne* wskazali na kontakty naukowe Anny Jabłonowskiej z wybitnym osiemnastowiecznym przyrodnikiem – Krzysztofem Klukiem. W kolejnym referacie, *Szkoła położnych w Siemiatyczach – praktyczna realizacja przez księżną Annę Jabłonowską programu Komisji Edukacji Narodowej*, Mieczysław Ignacy Matosiuk przedstawił dzieje, założonej przez Annę Jabłonowską w pałacu siemiatyckim szkoły pielęgniarskiej. W końcowych artykułach *Bitwa siemiatycka, 6–7 luty 1863 r. Zniszczenie pałacu ks. Anny Jabłonowskiej i Rosyjska relacja o spaleniu pałacu Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach* Adam Dobroński i Adam Wołk opisali zagładę pałacu oraz znacznej części dokonań księżnej Anny Jabłonowskiej. Książkę zamyka artykuł bibliograficzny Zbigniewa J. Wójcika *Anna Jabłonowska i Siemiatycze w drugiej połowie XVIII w. w pracach historyków z lat 1936–1999*. Do książki dołączono również barwne ilustracje zawierające fotokopie dokumentów z zasobów Archiwum Diecezji Drohiczyńskiej i fotografie zabytków sakralnych kościoła w Siemiatyczach.

*Lekarze czasów wojny. Medycyna polska w pierwszych latach II Rzeczypospolitej i w okresie II wojny światowej*. Pod red. Bożeny P ł o n k i - S y r o k i . Wrocław 2000 Oficyna Wydawnicza Arboretum, 118 s. Studia z Dziejów Kultury Medycznej. T. 3.

Książka jest zbiorem referatów zaprezentowanych na zorganizowanej 3 grudnia 1998 r. we Wrocławiu przez Filię Wrocławską Instytutu Historii Nauki PAN w Warszawie we współpracy z wrocławską fundacją naukową „Humanitas et Scientia” konferencji naukowej *Historia polskiej medycyny wojskowej w XX stuleciu*. W pierwszym referacie Elżbieta Więckowska omówiła działalność Państwowego Urzędu do Spraw Powrotu Jeńców, Uchodźców i Robotników od grudnia 1918 r. do połowy 1924 r., którego zadaniem było opanowanie sytuacji epidemiologicznej kraju związanej z przemieszczaniem się dużych grup ludności. W kolejnym artykule Kazimierz Janicki omówił organizację i pracę 7 Szpitala Okręgowego w Poznaniu w okresie od sierpnia do września 1939 r. Referat Marka Dutkiewicza i Andrzeja Felchmana *Kadra Centrum Wyszkozenia Sanitarnego – ofiary zbrodni katyńskiej* został poświęcony lekarzom, zatrudnionym w działającym w okresie międzywojennym w Warszawie Centrum Wyszkozenia Sanitarnego, którzy zginęli w Katyniu. Autorzy wskazali także na rolę, jaką odegrało Centrum Wyszkozenia Sanitarnego w kształtowaniu struktury polskiej medycyny wojskowej, tak pod względem organizacyjnym, jak i naukowym. Natomiast przy omawianiu strat poniesionych w wyniku zbrodni katyńskiej przez

polskie środowisko lekarskie, autorzy wskazali nie tylko na ich wpływ na stan zabezpieczenia zdrowotnego ludności Polski, lecz także na rolę kulturotwórczą polskiej inteligencji, która podczas II wojny światowej była eksterminowana przez okupantów. W końcowych artykułach Tadeusz Brzeziński przedstawił organizację służby zdrowia Armii Polskiej w ZSRR w latach 1941–1942, Jan Góral omówił organizację konspiracyjnej służby zdrowia w województwie piotrkowskim w latach okupacji hitlerowskiej, a Andrzej T. Kozak, w artykule *Otolaryngologia i otolaryngolodzy krakowscy w okresie II wojny światowej* działalność specjalistycznej służby zdrowia w Krakowie.

Helena Madurowicz-Urbańska: *Franciszek Bujak – o nowy kształt historii*. Kraków 2001 Polska Akademia Umiejętności. Komisja Historii Nauki. Monografie. 186 s. [T.] 3.

W książce tej autorka rozpatruje trzy płaszczyzny postaw Franciszka Bujaka w jego dążeniach do nadania nowego kształtu historii, a mianowicie osąd Bujaka w zakresie społecznej funkcji i znaczenia nauk historycznych na tle innych nauk, szczególnie zaś nauk społecznych; wkład Bujaka do rozwoju historii społeczno-gospodarczej w Polsce; wreszcie postawę Bujaka wobec niektórych elementów ogólnej metodologii historii. Książkę kończy życiorys naukowy i bibliografia prac Franciszka Bujaka, streszczenie w języku francuskim oraz bibliografia prac Heleny Madurowicz-Urbańskiej poświęconych Franciszkowi Bujakowi, które ukazały się w latach 1976–2000.

*Recepcja w Polsce nowych kierunków i teorii naukowych*. Pod red. Adama Strzałkowskiego. Kraków 2001 Polska Akademia Umiejętności. Komisja Historii Nauki. Monografie. 351 s. [T.] 4.

Książka jest zbiorem referatów wygłoszonych podczas sesji naukowej, która odbyła się w dniach 2 i 3 czerwca 2000 r. w Krakowie. W jej trakcie wygłoszono następujące referaty: Andrzej Węgrzecki: *Zarys recepcji fenomenologii w Polsce*; Piotr Hübner: *Damnosa hereditas... Dziedziczne uwarunkowania socjologii w Polsce*; Michał Kokowski: *Specyfika i problemy recepcji myśli Kopernika w Polsce*; Józef Smak: *Teoria budowy gwiazd*; Jan Woleński: *Powstanie logiki matematycznej w Polsce*; Włodzimierz Rydzewski: *Od Brzozowskiego do Kołakowskiego. Pokrętne drogi polskiej recepcji marksizmu*; Roman Duda: *Początki topologii w Polsce*; Daniel Simon: *Początkowy okres rozwoju polskiej algebry*; Andrzej Pelczar: *Polska historia równań różniczkowych*; Julian Dybiec: *Recepcja idei pedagogicznych w Polsce*; Lech Kalinowski: *Historia sztuki pod koniec II tysiąclecia*; Kazimierz Polański: *Rola generatywizmu w językoznawstwie*;